

*Trumpam į Čikagą atvyko dainininkė Audronė Simanonytė. Pasi-
naudomai proga ją pakalbino*

Dainai sukurti ne visada reikia laukti ypatingos akimirkos

– Po ilgo nesimatymo mes Tave
vėl matome ir girdime Čikagoje.
Ar dar traukia šis miestas, o gal
jau baigi jį užmiršti?

– Čikaga – kaip pirmoji meilė –
jos neužmirši. Pirmą vakarą važia-
vau jos priemiesčių gatvėmis ir ne-
galėjau sau atsakyti į klausimą, ko-
dėl prisiminimai apie ją tokie ryškūs
ir gyvi, jau nekalbant apie tai, kad
labai mieli. Kodėl tos gatvės, kurių
nemačiau keletą metų atrodo taip,
tarsi čia būta vakar? Net toks išgar-
bintas ir (turėtų būti) išpūdingas
miestas kaip Niujorkas Čikagos ne-
gali nustelbti. Galvojau apie tai, kad
Amerika kiekvienam iš mūsų –
didelis atradimas. Manau, kad
didžiausius atradimus apie ją
patyrėme per pirmus kelerius
metus. Tuomet visi pažinimo
išpūdžiai – patys stipriausi. Aš
pirmiausia atvykau į Čika-
gą.

O žmonės... Kai kas nors
paprasto palyginti lietuvių gy-
venimą Čikagoje ir Niujorke,
aš tik šypsau si ir neturiu ką
pasakyti. Tai nesulyginama. Ir
tai neturi nieko bendro su lie-
tuvių skaičiumi Niujorke. Jų
ne tai, kad nėra daug, jie yra ...
liūdni. Jie tarsi kažkuo paży-
mėti. Manau, tai didele dalimi
susiję su tuo, kad lietuviybė
Niujorke nukentėjo ypač skau-
džiai. Ir po žymiojo „Židinio“
kultūros namų praradimo joje
tarsi kažkas numirė. Mat tuo-
met lietuviai patyrė ne tik ma-
terialinius nuostolius – jie bu-
vo skaudžiai išduoti. Išduoti
žmonių, kuriais pasitikėjo labiausiai
– savo dvasininkų.

Grįžtant prie Čikagos – žinoma,
kad aš jos neužmiršau, ir, žinoma,
kad mane į čia traukia. Ir kaip ne-
trauks? Čikaga – nuostabus, „ma-
žas“, gražus ir švarus miestas. Ji –
atspindys tų dalykų, kurie Ameri-
koje yra tikrai geri. O Niujorkas –
apie jį sunku kalbėti trumpai. Tai –
reikšiny. Jis yra kitoks. Didelis, įdo-
mus, savimi pasitikintis, bet kartais
pats pasiklydęs tuose mituose, kurie
apie jį skleidžiami.

– Atvažiavai į Čikagą su Lais-
vės kovų dainų programa. Pažis-
tantiems Tave, toks amplua – gana

netikėtas. Kaip gimė šis sumany-
mas?

– Esu Lietuvos laisvės kovotojų –
Lietuvos partizano ir politinės kali-
nės dukra, todėl man ši tema – labai
artima. Juk ir į Ameriką pirmą kartą
atvažiavau būtent su tokia progra-
ma. JAV Lietuvių Bendruomenės bu-
vome pakviestos su mama čia kon-
certuoti. O dabar į Čikagą mane pa-
kvietė Balzeko lietuvių kultūros mu-
ziejus – jie suorganizavo didžiulį pa-

Po koncerto Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (iš kairės): muziejaus direktorių tarybos narė
Sigita Balzekienė, aktorė Julija Sakalaitė-Paukštienė, dainininkė Audronė Simanonytė, daini-
ninkė Aldegunda ir muziejaus kultūros darbuotoja Rita Janz. **Karilės Vaitkutės nuotr.**

rodų ir renginių ciklą „Viltis ir dva-
sia“ („Hope and Spirit“), skirtą Lie-
tuvos tautos genocido 70-osioms me-
tinėms paminėti, kurį kuruoja daili-
ninkas ir gydytojas Audrius V.
Plioplys. Mano koncertas buvo viena
iš šios programos dalių. Na, o kai aš
jau čia, kilo mintis šią programą
pratęsti ir kitose vietose. Pasirodo, ši
tema mūsų žmonėms vis dar įdomi ir
aktuali. Taip atsirado mintis šį kon-
certą atlikti Palaimintojo Jurgio Ma-
tulaičio misijoje, Lemont.

– Tavo koncerte skamba ir Ta-
vos mamos S. Simanonienės eilės.
Jas skaito aktorė Julija Sakalaitė.

Kaip susikūrė jūsų „duetas“?

– Visiškai netikėtai. Jau pra-
dėjus mąstyti, kokia turėtų būti kon-
certo programa, kilo mintis, jog tam,
kad „nevarginčiau“ klausytojų vien-
tik dainomis, reikia šiek tiek poezi-
jos. O kur tokiai progai rasi tinka-
mesnę poeziją, jeigu ne žmogaus, ku-
ris visa tai išgyveno? Todėl ir nus-
prendėm skaityti mano mamos, Silvi-
jos Simanonienės, eiles. Čikagoje aš
pažinojau puikią skaitovę – Klaipė-

dos dramos teatro aktorę Juliją Saka-
laitę. Mums teko kartu dirbti ir anks-
čiau. Smagu, kad ji sutiko bendra-
darbiauti ir taip pat smagu, kad to-
kiu būdu koncertas tapo savitišku

mano tėvų kovos už Lietuvos Nepri-
klausomybę paminėjimu.

– Ne tik dainuoji, bet ir kuri
dainas. Gal gali pasidalinti su
skaitytojais, kaip ir kada jos gim-
sta – iš džiaugsmo, iš ilgesio? O gal
melodija prisisapnuoja sapne?

– Deja, kalbant apie kūrybinį
darbą, labai romantiškais atsaky-
mais negaliu nudžiuginti. Žinoma,
būna akimirkų, kai užvaldo kažkoks

jausmas, ir mintyse ima skambėti dainos motyvas. Tam atvejui aš tiek rankinuke, tiek automobilyje visuomet turiu popieriaus žodžiams ar natoms užrašyti. Arba kažkoks posakis, išgirsti žodžiai ar melodijos motyvas su tavimi vaikščioja mėnesių mėnesius ir pagaliau ateina laikas, kai tau nusibosta ir tu nusprendi jį „pribaigti“ – tada sėdi ir užrašai. Tačiau dainai sukurti man ne visuomet reikia laukti ypatingos akimirkos. Manau, kad priklausau tiems menininkams (jei tik galiu save taip vadinti), kurių taip vadina masis „kūrybinis kanalas“ visuomet įjungtas. Atsisėdu ir, jeigu žinau, kad reikia (nors šiuo atžvilgiu šio žodžio taip nesinori vartoti) – galiu pradėti rašyti dainą. Tai nereiškia, kad ją sukursiu iš karto, per vieną dieną, ar kad ji bus labai gera. Visi žinome, kad būna ir gerų, ir nelabai gerų akimirkų. Tačiau kažką parašysiu. Beje, prisipažinsiu, kad melodijas man lengviau kurti nei tekstus. Galbūt todėl, kad nesu muzikė profesionalė, nesimokiau kompozicijos ir toje srityje sau keliu mažesnius reikalavimus. Tuo tarpu poezijoje – esu profesionalė, todėl esu sau reikli. Ir

jei ne visada žinau, kaip parašyti, kad būtų „labai gerai“, geriau nerasau. Rašyti blogai sau neleidžiu.

– **Kaip pasirenki dainoms eiles? Mano manymu, tai labai sunkus darbas. Juk eilėraštis gali būti labai gražus ir tau patikti, tačiau jis visai neskamba kaip daina?**

– Būtent taip ir yra. Ir būtent dėl to kažkada pati ėmiau rašyti eiles. Dar mokantis Vilniaus universitete atrodė, kad visos gerų poetų eilės jau surastos ir sudainuotos. Naujoji poetų karta, tarp jų ir mano kurso draugai, rašė beveik tik nerimuotą poeziją – taip vadinamąsias „baltasias eiles“. Kažkas dainuoja ir tokią poeziją, tačiau tai – ne mano stilius. Jausdama eilėraščių „stygių“ neju-

čia ėmiau rašyti pati. Kai pradėjau, jau buvau bebaigianti universitetą, todėl apie tai nei kurso draugai, nei dėstytojai nebesužinojo, ir man buvo pasiūlyta dirbti literatūros kritike, ko aš visiškai nenorėjau.

– **Tavo mama taip pat rašo eiles. Ką dukrai reiškia mamos eilės? Ar lengva kurti joms muziką?**

– Kaip ir kiekvienam vaikui tai, kas sukurta jo tėvų, yra brangu. Tačiau vertindama savo mamos eiles arba jas šiek tiek koreguoju, arba pasistengiu nuo jausmų atsitolinti. Mama pati labai dažnai paprašo kažką pakritikuoti, pataisyti. Sako: „Mano jau ir amžius, ir stilius gal ne tas. Pažiūrėk, kaip tau atrodo?“ Gerai, kad ji neturi labai didelių literatūrinių ambicijų, todėl lengvai priima kritiką. Didelių mokslų ji taip ir nesusėjo baigti – ją, pirmo kurso universiteto studentę pasodino į kalėjimą. Beje, būtent už antitarybines eiles, eiles prieš Staliną ir pan. Ji Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą.

Na, o muziką kurti ar jos, ar kito žmogaus parašytoms eilėms didelio skirtumo nesudaro, tai nėra sunku.

– **Minėjai, kad Tavo tėtis – Lietuvos partizanas?**

– Taip, tėtis – Anicetas Simano-

nis – kovojo „Vienuolio“ ir „Algirdo“ būriuose, buvo Butigeidžio kuopos vado pavaduotojas. Žiūrėdama į dabar jau garbaus amžiaus savo tėvus – mamai 83-eri, tėčiui – 91-eri – negaliu atsistebėti: „Iš kokio molio jie drėbti“? Negana to, kad pagal amžių jie dar labai geros sveikatos (o juk abu praėjo tikras gyvenimo golgotas, iškentė kankinimus!), jų visiškai puiki atmintis. Kai su jais kalbėdavau per „Skype“, mano vyras Rimgaudas, kuris dar iki tol buvo jų nematęs, negalėdavo patikėti, kad kitoje kompiuterio ekrano pusėje – garbingo amžiaus žmonės su tokiais jaunais balsais, puikiu mąstymu ir, kas svarbiausia, – optimistiniu požiūriu.

Jie niekada nesidairo į praeitį, nepyksta, nekerštauja. Netgi Nepriklausomybės metais sužinoję apie savo išdavikus, jie jiems negrąsino. Mano tėvai dar ir dabar kuria ateities planus. Kas nors nepavyko? Nieko tokio, pavyks rytoj. Ar nenuostabu taip galvoti, kai tau 83-eri ir 91-eri?! To linkėčiau ir sau, ir visiems mums.

– Kaip tėvai reaguoja į tavo kūrybą?

– Labai blaiviai. Patys būdami labai kuklūs, jie tiek mano kūrybos, tiek savosios visiškai nesureikšmina. Kartais net per daug nesureikšmina. Gal todėl mano mamos knyga iki šiol neišleista, gal todėl ir aš pati – kartais nesuprasi, ką ir kodėl veikiu.

Noras pasižymėti, susireikšminti mano tėvams yra visiškai svetimi. Ir aš šią savybę iš jų paveldėjau. Nors kiekvienas pasakys, kad menininkui yra būtina skleisti, platinti savo kūrybą, kad kartą gimęs kūrinys, jam vienam nebepriklauso, tačiau nei jie, nei aš to daryti nemokame. O gal kartais tiesiog nenorime? Nors tai turbūt vienas ir tas pats. Ir tai nėra gerai.

– Man smagu, kad sutikai dalyvauti lapkričio 18 d. Artūro Slapšio parodos „Mano pasaulis“ atidaryme. Nepaisant, kad į atidarymus susirenka ne tiek jau daug žmonių, vis tiek sutikai padainuoti. Ką Tau reiškia publika?

– Ogi tai, kad nesvarbu, kiek tų žmonių besusirinktų, visuomet stengiuosi dainuoti „pilna krūtine“, geriausiai, kaip galiu. Žiūrovas – ne kiekybe matuojamas vienetas. Taip jis – svarbus. Aš žinau, kiek žmonių susirenka į jūsų parodų atidarymus. Bet svarbu yra ne vien tai. Svarbu, kad paroda vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre – ten, kur ne kartą būta, dainuota, kur kiekvienas pasta-to kampelis mielas ir pažįstamas.

Taip, Čikagoje esu neilgam, taip, reikalų „tvarkaraštis“ sudarytas, tačiau atvažiuoti pas jus man labai gera ir labai ačiū, kad pakvietėte!

Kalbino
Laima Apanavičienė